

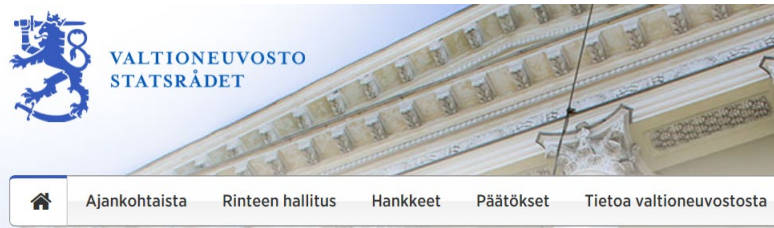

Valtion talousarvioesitys 2020

Taloustorstai 10.10.2019

Minna Punakallio
[@MinnaPunakallio](#)

Valtion budjetti julkistettiin maanantaina 7.10.2019

Hallituksen talousarvioesitys vuodelle 2020 eduskuntaan

7.10.2019 15.00

Valtioneuvosto antoi maanantaina 7. lokakuuta eduskunnalle hallituksen esityksen valtion talousarvioksi vuodelle 2020. Eduskunnalle annettiin myös selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2020–2023 ja tämän vuoden kolmas lisätalousarvio.

[Talousarvioesitys 2020](#)
[Budjettikatsaus 2020](#)

[Vuoden kolmas lisätalousarvioesitys](#)

[VM:n budjettiutinen](#)

[Julkisen talouden suunnitelma 2020–2023](#)

[Ministeriöiden tiedotteet talousarvioesityksestä](#)

[Valtiosihteeri Hetemäen esitys investointien edistämisestä](#) PDF 2.9MB

[Hallitusohjelman kertaluonteiset tulevaisuusinvestoinnit](#) PDF 568kB

[Video: Näin budjetti valmistuu](#)

Hallituksen ensimmäinen kuntatalousohjelma julkaistu

Valtiovarainministeriö 7.10.2019 15.44

TIEDOTE

Syksyn 2019 kuntatalousohjelma on laadittu valtion vuoden 2020 talousarvioesityksen ja pääministeri Antti Rinteen hallituksen ensimmäisen julkisen talouden suunnitelman (JTS) valmistelun yhteydessä. Ohjelma kattaa koko vaalikauden vuoteen 2023 saakka. Ohjelmassa esitetty arvio kuntatalouden tilasta täydentää keväällä 2019 teknisen julkisen talouden suunnitelman yhteydessä julkaistua

kuntatalousohjelmaa.

Kuntatalousohjelma syventää julkisen talouden suunnitelman kuntataloutta koskevaa arviointia.

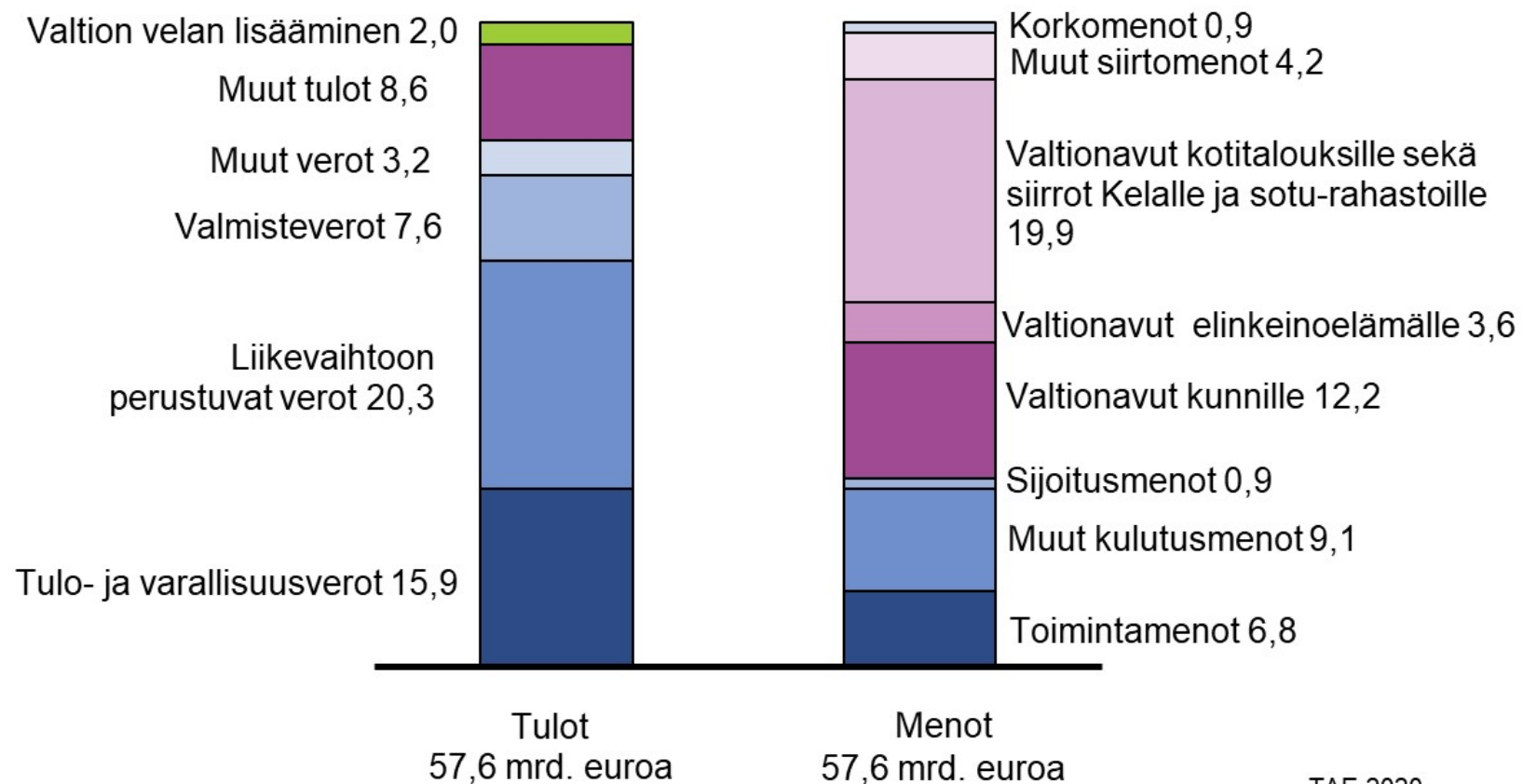
Kuntatalousohjelman tarkoituksena on arvioida kuntatalouden tilaa ja kuntien mahdollisuuksia selvittää peruspalvelujen järjestämisestä talousarvioesityksen ja julkisen talouden suunnitelman mukaisilla toimenpiteillä.

Kuntatalousohjelman painopiste on kuntatalouden kehitysnäkymien ja hallituksen kuntatalouteen vaikuttavien

**Nämä materiaalit löytyvät valtioneuvoston ja
Valtiovarainministeriön nettisivuilta 7.10.2019 tiedotteista.**

Budjettitalouden tulot ja menot 2020, mrd. euroa

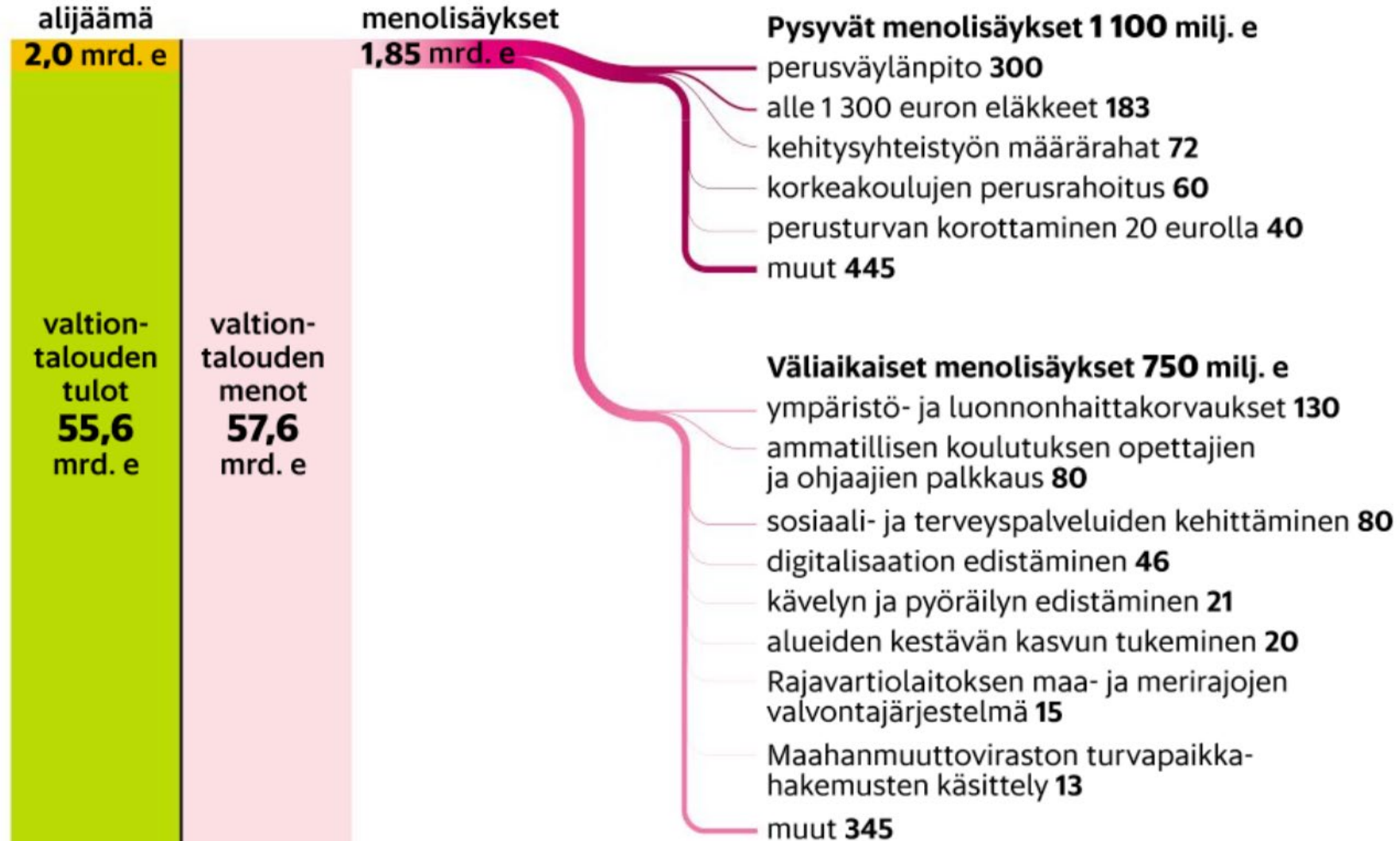

Lähde: Valtiovarainministeriö

TAE 2020

Näin hallitus lisää menoja ensi vuonna

Ensi vuoden menolisäysten yhteismäärä ja esimerkkejä niiden keskeisistä kohteista

Antti Rinteen hallitus kohdistaa kuntatalouteen sekä pysyviä että määräaikaista menoja. Määräaikaisten menolisäysten rahoitus poistuu 2021-2023.

	2020	2021	2022	2023
Pysyvät menolisäykset	187	357	453	565
Määräaikaiset lisäykset	231	193	174	0
YHTEENSÄ	419	550	627	565

Tarkat tiedot menolisäyksistä: kuntatalousohjelma ja JTS

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Esimerkkejä sote- linjauksista

- Sote-palvelurakenteen uudistus
 - Hoivahenkilöstön sitova vähimmäismitoitus (0,7) (70 milj. € v. 2023)
 - +5 milj. € (2020), +25 milj.€ (2021), +10 milj. € (2022), **-40 milj. € (2023)**
 - Kotihoidon resurssit ja omaishoidon kehittäminen (45 milj. € v. 2023)
 - +5 milj. € (2020), +15 milj. € (2021), +20 milj. € (2022), **-40 milj. € (2023)**
 - Kansallinen mielenterveysstrategia
 - +10 milj. € (2020), +10 milj. € (2021), +10 milj. € (2022), **-30 milj. € (2023)**
 - Peruspalveluiden saatavuus (50 milj. € v. 2023)
 - +60 milj. € (2020), -20 milj. € (2022), **-40 milj. € (2023)**
- Lisäksi palvelurakenteen kehittämisessä
 - Laajennetaan kehitysvammaisten henkilökohtaisen budjetin käyttöä (+2,5 milj. € v. 2020, **-2,5 milj. € v. 2022**)
 - Toteutetaan osatyökykyisten työkykyohjelma, johon +5,5 milj. € (2020-2021), **-5,5 milj. € (2023)**
 - Toteutetaan kotihoidon kehittämisohjelma, +2 milj. € (2020), **-2,5 milj. € (2023)**

Lisää muita sote-linjauksia

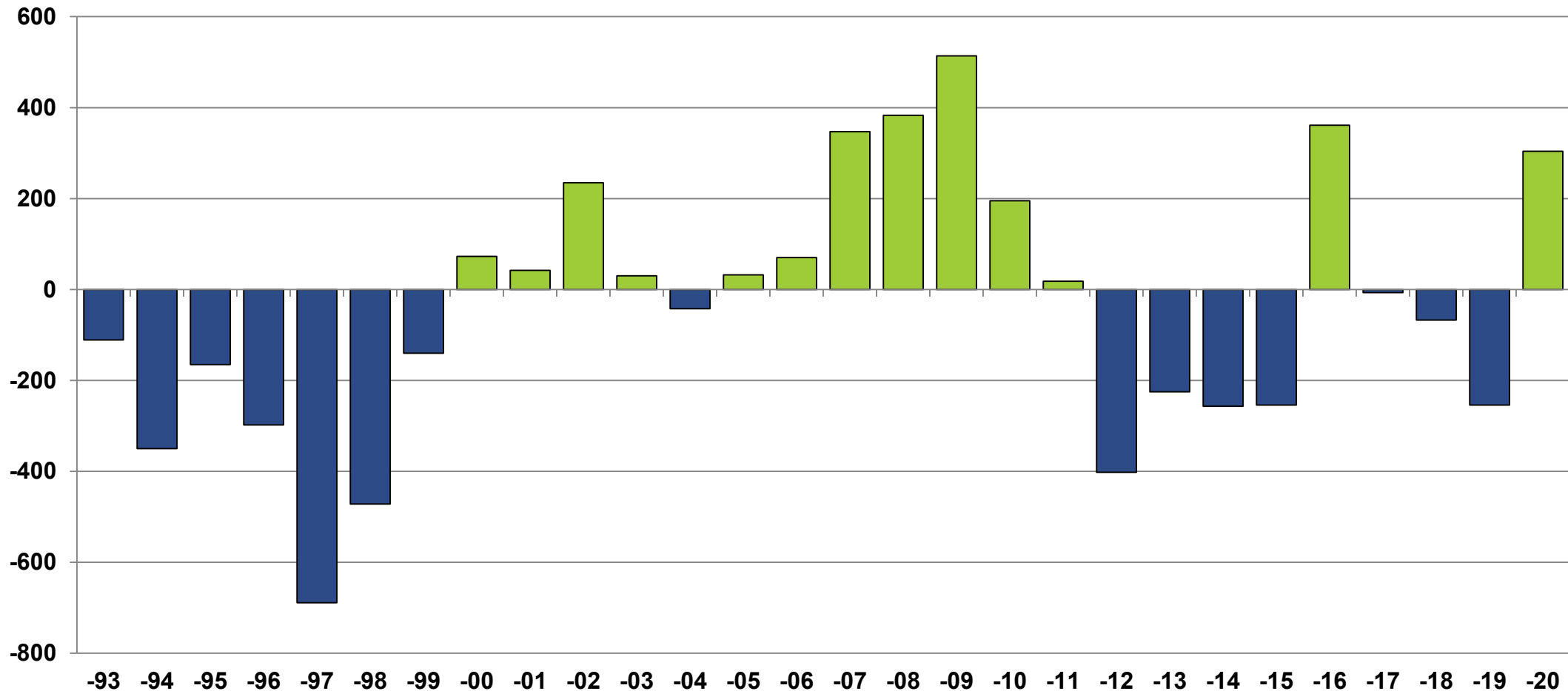
- Vammaispalvelulain uudistus +21,6 milj. € (2023)
- Asiakasmaksulain kokonaisuudistus + 45 milj. € (2021)
- Seulontaohjelman laajennus +10 milj. € (2022)
- Lastensuojelun henkilöstömitoitus +9 milj. € (2022)
- Päihteitä käyttävien äitien palveluihin +1,5 milj. (2020), -1,5 milj. € (2022).
- Lapsi- ja perhepalveluiden kehittäminen ja LaPe-muutosohjelman jatko +10 milj. € (2020), -2 milj. € (2021), -3 milj. € (2022), -5 milj. € (2023). Maakunnalle 4 milj. € rahoitus v. 2023.

Opetus- ja kulttuuritoimen keskeiset linjaukset

- Oppivelvollisuuden pidentäminen
 - +22 milj. € (2021), +43 milj. € (2022), +42 milj. € (2023)
- Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen
 - +10 milj. € (2021), +10 milj. € (2022), +9 milj. € (2023)
- Perusopetuksen laatu ja tasa-arvo
 - + 57 milj. € (2020), **-57 milj. € (2023)**
- Varhaiskasvatuksen laatu ja tasa-arvo
 - +23,8 milj. € (2020), +23,8 milj. € (2021), **-47,5 milj. € (2023)**
- Ammatillisen koulutuksen opettajien ja ohjaajien palkkaaminen
 - +55,2 milj. € (2020), **-55,2 milj. € (2021)**
- Lisäksi muita pienempiä eriä, esim. liikkumisohjelma +5,8 milj. € (2020) ja -5,8 milj. € (2021), kaikille harrastusmahdollisuus + 5 milj. € (2020) ja -5 milj. € (2021), jatkuva oppiminen +2,5 milj. € (2020) ja -2,5 milj. € (2021)

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen, verrattuna edellisen vuoden talousarvioon

milj.

Kuntataloudelle asetettiin julkisen talouden suunnitelmassa kaksi tavoitetta

- Paikallishallinnon (kuntatalouden) rahoitusasema tulee olla vuonna 2023 korkeintaan puoli prosenttia alijäämäinen suhteessa bruttokansantuotteeseen
 - Edellyttää noin 1,8 mrd. euron sopeutusta vuoden 2023 tasolla
- Kuntatalouden menorajoite, eli euromääräinen raja valtion toimista kuntatalouteen aiheutuvalle toimintamenojen muutokselle 2019-2023, on korkeintaan +520 miljoonaa euroa
 - Vaikka hallituksen tavoitteena on tasapainottaa kuntataloutta niin se toimillaan lisää kuntatalouden menoja
 - Lisääntyvät ja laajenevat tehtävät rahoitetaan täysimääräisellä valtionosuudella. Jos tehtävien vaikutusarviot on asetettu oikein, hallituksen päätökset laajentaa kuntien tehtäviä eivät heikennä kuntataloutta, vaan pitävät kuntatalouden neutraalina.

Kuntatalouden ennuste

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kuntatalousohjelma vuosille 2020-2023, Syksy 2019

Kunta- ja aluehallinto-osasto

Kokonaistaloudelliset ennusteet ja taustaoletukset

<u>muutos-%</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
BKT, määrän muutos 1)	3,1	1,7	1,5	1,0	0,9	0,9	0,7
Palkkasumman muutos	2,4	4,1	3,7	3,6	3,2	2,6	2,3
Yleisen ansiotason muutos	0,2	1,7	2,7	3,1	2,9	2,8	2,7
Työttömyysaste	8,6	7,4	6,5	6,3	6,2	6,3	6,5
Kuluttajahintojen muutos	0,7	1,1	1,1	1,4	1,7	1,7	1,7
Valtionosuusindeksin muutos 2)	-0,5	1,4	2,3	2,7	2,6	2,5	2,5
Kuntien ansiotason muutos	-1,1	1,4	3,6	3,6	2,9	2,8	2,7

Ennuste kevät 2019:

<u>muutos-%</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
BKT, määrän muutos	2,7	2,3	1,7	1,4	1,2	1,0	0,7
Palkkasumman muutos	2,2	4,7	4,0	3,7	3,4	2,8	2,6
Yleisen ansiotason muutos	0,2	1,8	2,8	3,3	3,1	3,0	3,0
Työttömyysaste	8,6	7,4	6,3	6,1	6,0	6,1	6,3
Kuluttajahintojen muutos	0,7	1,1	1,2	1,5	1,7	1,8	1,8
Kuntien kustannustason muutos	-1,1	1,4	2,4	3,0	2,7	2,6	2,5
Valtionosuusindeksin muutos	-0,5	1,4	1,6	2,7	2,7	2,6	2,5
Kuntien ansiotason muutos	-1,1	1,3	3,6	3,8	3,1	2,8	2,8

- 1) Luvuissa on huomioitu TK:n 20.9.2019 päivittämä BKT:n taso.
2) Indeksissä on huomioitu lomarahojen palautuminen vuosina 2019-2020.

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelma

mrd.€

Tuloslaskelman erä	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Toimintatulot	9,22	9,30	9,43	9,62	9,74	9,94	10,14
Toimintamenot	-36,72	-37,87	-39,32	-40,89	-42,23	-43,68	-44,98
Toimintakate	-27,50	-28,57	-29,88	-31,27	-32,49	-33,74	-34,84
Verotulot	22,55	22,43	22,93	24,44	25,01	25,77	26,52
Valtionosuudet	8,54	8,50	8,53	9,43	9,89	10,33	10,67
Rahoituserät, netto	0,37	0,31	0,37	0,36	0,32	0,28	0,16
Vuosikate	3,96	2,67	1,95	2,97	2,74	2,64	2,50
Poistot ja arvonalent.	-2,82	-2,82	-2,92	-3,02	-3,12	-3,22	-3,32
Satunnaiserät, netto	0,14	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
Tilikauden tulos	1,28	-0,08	-0,90	0,03	-0,31	-0,51	-0,75
muutos-%:							
Toimintatulot	-1,4	0,9	1,4	2,0	1,2	2,1	2,0
Toimintamenot	-1,1	3,1	3,8	4,0	3,3	3,4	3,0
Verotulot	2,0	-0,5	2,2	6,6	2,3	3,0	2,9
Valtionosuudet	-3,3	-0,5	0,4	10,6	4,9	4,4	3,3

Lähde: Vuodet 1991-2018 Tilastokeskus,
Vuosien 2019-2023 arviot VM 7.10.2019

Kuntien ja kuntayhtymien rahoituslaskelma

mrd.€

Rahoituslaskelman erä	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	3,96	2,67	1,95	2,97	2,74	2,64	2,50
Satunnaiset erät, netto	0,14	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
Tulorahoituksen korjauserät	-0,53	-0,57	-0,57	-0,57	-0,57	-0,57	-0,57
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-4,63	-4,84	-5,19	-5,37	-5,50	-5,58	-5,57
Rahoitusosuudet investointeihin ja investointien myyntitulot	1,19	0,97	1,01	1,03	0,97	0,91	0,91
Toiminnan ja investointien rahavirta	0,13	-1,71	-2,74	-1,87	-2,29	-2,53	-2,67
Rahoituksen rahavirta							
Antolainojen muutokset	-0,06	-0,04	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2,27	2,83	4,91	4,09	4,56	4,85	5,04
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2,01	-2,04	-2,10	-2,15	-2,20	-2,25	-2,30
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,12	0,22					
Rahavarojen muutos	0,72	-0,36					
Rahavarat 31.12.	6,40	6,04	6,04	6,04	6,03	6,03	6,04
Lainakanta 31.12.	18,42	19,44	22,25	24,19	26,54	29,14	31,88

VM:n mukaan julkinen sektori ei tasapainotu hallitus- kaudella.

Tulevaisuus- investointien jääminen kuntien meno- kehitykseen lisäriski

- Normaalin kansainvälisen ja siitä heijastuvan kotimaisen talouskehityksen oloissa julkinen talous on tasapainossa vuonna 2023, julkisen velan suhde bruttokansantuotteeseen pienenee ja työllisyysaste nousee 75 prosenttiin.
- Työllisyysasteen nousu on hallituksen tulopohjan keskeisin yksittäinen elementti
- Hallitus panostaa tuottavuuden kasvun tärkeimpiin tekijöihin

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verot ja sosiaaliturvamaksut	43,0	42,3	41,9	42,2	42,1	42,1	42,1
Julkisyhteisöjen menot	53,7	53,1	52,7	53,1	53,0	52,9	52,9
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-0,7	-0,8	-1,0	-1,4	-1,5	-1,5	-1,4
— Valtionhallinto	-1,8	-1,2	-0,9	-1,2	-1,1	-1,0	-0,9
— Paikallishallinto	-0,2	-0,9	-1,2	-0,9	-1,1	-1,2	-1,2
— Työeläkelaitokset	1,0	1,0	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6
— Muut sosiaaliturvarahastot	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0
Perusjäämä	-0,4	-0,7	-0,9	-1,3	-1,5	-1,5	-1,4
Rakenteellinen jäämä	-0,8	-1,0	-1,3	-1,4	-1,6	-1,6	-1,4
Julkisyhteisöjen bruttovelka	60,8	58,9	58,8	58,8	59,7	60,6	61,6
Valtionvelka ¹⁾	46,8	44,8	44,4	43,9	44,3	44,5	44,9

¹⁾ VM:n kansantalousosaston arvio valtion velasta eroaa budjetoidun perusteella arvioidusta mm. päivitettyjen tuloenusteiden vuoksi.

Lisätietoa: www.kuntaliitto.fi/talous

Minna Punakallio, pääekonomisti

+358 40 7515175

Minna.punakallio@kuntaliitto.fi

[@MinnaPunakallio](https://twitter.com/MinnaPunakallio)

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Onnistuva Suomi tehdään lähellä

kuntaliitto.fi

PL 200, 00101 Helsinki
Kuntatalo, Toinen linja 14
00530 Helsinki

